

Imo Clean AS
Otersvika 19

5357 FJELL

Adm.enhet: Kyst- og havbruksavdelingen
Saksbehandler: Aksnes/Fossan
Telefon: 99691466/91520357
Vår referanse: 17/17738
Deres referanse:
Dato: 31.01.2019

IMO Clean AS - Avslag på søknad om utviklingstillatelse

Fiskeridirektoratet viser til søknad fra IMO Clean AS (heretter «IMO» eller «søker»), mottatt 17. november 2017. IMO søker om fire utviklingstillatelse for å kunne gjennomføre et prosjekt som muliggjør rensing av det kobberholdige rengjøringsvannet etter spyling av oppdrettslokalitetenes nøter.

1. Konseptet

Det omsøkte konseptet skal ifølge søker løse problemet med utslipp av kobber ved notrengjøring. Ved hjelp av en sugeslange tilkoblet en rengjørings-ROV skal avløpsvannet føres til et renseanlegg på en fôrflåte. Her skal kobberet fjernes fra vannet før vannet slippes ut igjen til resipienten. Renseanlegget skal fjerne kobber i en tre-steps prosess; ved hjelp av partikkelseparering, ionebytte og omvendt osmose.

Rengjøring av nøter skal som nevnt foregår ved hjelp av ROV. Ifølge søker er rengjørings-ROV imidlertid kun et hjelpemiddel og har ikke noe med selve prosjektet å gjøre.

2. Regelverk

Bestemmelser om utviklingstillatelse og hjemmel for tildeling finnes i forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5. Fiskeridirektoratet viser særlig til følgende:

§ 22. Særlige formål

(..)

Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

§ 23. Generelle vilkår for tildeling og fornyelse

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. (..)

§ 23b. Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere (..)

3. Fiskeridirektoratets vurdering

I tråd med praksis som ble innført 15. juli 2017 har søker i e-post 2. august 2018 fått varsel om at saken ville bli tatt opp til behandling, og at eventuell supplerende informasjon kunne sendes inn innen tre uker. Søker besvarte henvendelsen i e-post 20. august 2018.

Fiskeridirektoratet vurderer at søknaden er tilstrekkelig opplyst til å kunne tas til behandling, jf. forvaltningsloven § 17.

Laksetildelingsforskriften § 22 annet ledd slår fast at formålet med utviklingstillatelser er «...å bidra til å utvikle teknologi som kommer næringen til gode.» Laksetildelingsforskriften § 23b gir Fiskeridirektoratet hjemmel til å tildele tillatelser til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til «å utvikle teknologi». Retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelse¹ avgrensner i punkt 1 teknologibegrepet i forskriften til «produksjonsteknologisk utstyr/installasjon». Det presiseres videre at ordningen ikke omfatter prosjekter som for eksempel dreier seg om «...utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr med mer», uten at dette kommer på spissen i denne saken. I punkt tre i retningslinjene er det også vist til at prosjektet blant annet kan dreie seg om utvikling av oppdrettsanlegg lengre til havs og innerst i fjorder.

I Nærings- og fiskeridepartementets behandling av klage fra Måsøval Fiskeoppdrett på avslag på søknad om utviklingstillatelser til behandlingsflåten «Helixir»² uttalte departementet på s. 5 at:

En tolkning av ordlyden sett i sammenheng med retningslinjene tilsier etter departementets vurdering at prosjekter må ha en nær tilknytning til selve produksjonen av fisk for å falle innenfor ordningen.

¹ Retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelser, Nærings- og fiskeridirektoratet.

² Nærings- og fiskeridepartementets vedtak i klagesak fra Måsøval Fiskeoppdrett AS, 3.11.2016

Videre uttalte NFD at:

Departementet legger uansett til grunn at forvaltningen har en betydelig skjønnsmargin når det skal avgjøres hvilke typer prosjekter som kan tenkes å falle inn under ordningen. Departementet viser i denne forbindelse til retningslinjene s. 3 der det fremgår at "Det er opp til forvaltningens skjønn å vurdere prosjektet og om de kriteriene som følger av denne bestemmelsen anses oppfylt. Søker har ikke et rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelse selv om prosjektet innebærer betydelige investeringer og innovasjon."

Etter Fiskeridirektoratets vurdering blir derfor spørsmålet om det er tilstrekkelig nær tilknytning mellom den omsøkte renseløsningen og selve produksjonen av fisk. I tråd med retningslinjene og det siterte fra Nærings- og fiskeridepartementet legger Fiskeridirektoratet til grunn at direktoratet har en betydelig skjønnsmargin ved vurderingen.

Søker ønsker å utvikle en løsning for rensing av kobberholdig avløpsvann fra vasking av nøter. Rensingen skal foregå ved at vannet fra spyling suges opp og føres til et rensenanlegg som skal være montert på fôrflåten tilknyttet lokaliteten. Slik Fiskeridirektoratet forstår søknaden gjelder løsningen en nedstrøms behandling av avløpsvann etter vask. En slik løsning har etter Fiskeridirektoratets vurdering kun en svært begrenset nærhet til selve produksjonen av fisk. Det at enheten ikke vil være i permanent bruk på anlegget under produksjonen, men kun benyttes i de tilfeller der noten må rengjøres finner direktoratet at også taler for en mer perifer tilknytning.

Søker har selv vurdert hvorvidt anlegget er å anse som produksjonsteknologisk utstyr, og fremhever som hovedargument at «[f]ôrflåter er «produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner» tilstede i den norske lakse- og ørretoppdrettsnæringen, og da så sentralt at det er tilstede på samtlige norske oppdrettsanlegg, også i integrert form når det er ønskelig. Dette betyr da at fôrflåte, med miljøteknologi som kan eliminere miljøskadelige kobberutslipp tilstede innenfor norsk lakse- og ørretoppdrett, som ønsket utviklet i dette prosjektet, tilhører kategorien «produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner».

Fiskeridirektoratet finner det ikke avgjørende hvorvidt fôrflåter er å anse som produksjonsteknologisk utstyr. Det er ikke oppgitt detaljer i søknaden om hvilken fôrflåte som skal benyttes. Basert på informasjonen i søknaden er det ikke noe som tyder på at det skal utvikles en ny type fôrflåte. At det omsøkte rensenanlegget skal monteres på en fôrflåte innebærer etter direktoratets vurdering ikke at utstyret får noen nærmere tilknytning til produksjonen.

Søker fremhever videre at ettersom selve utslippskilden for det miljøskadelige kobberutslippet er anleggenes nøter, noe som anses som produksjonsteknologi, må også rensenanlegget ansees som produksjonsteknologi.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering innebærer heller ikke det at utslippet stammer fra anleggets nøter at en løsning for behandling av avløpsvann er produksjonsteknologisk

utstyr. Problemstillingen har noen likhetstrekk med behandling av slam fra akvakulturproduksjonen. Nærings- og fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet har i flere saker lagt til grunn at slambehandling er en prosess som foregår nedstrøms fra selve lakseproduksjonen og omfattes ikke av ordningen med utviklingstillatelser.³ Direktoratet vurderer at behandling av vann fra vask av nøter er enda fjernere fra produksjonen av fisk enn slambehandling.

Fiskeridirektoratet har etter dette kommet til at det ikke er en tilstrekkelig nær tilknytning mellom renseløsningen og selve produksjonen av fisk. Det omsøkte konseptet er etter dette ikke «*produksjonsteknologisk utstyr*» som omfattes av teknologibegrepet i laksetildelingsforskriften §§ 22 og 23b.

Etter en konkret helhetsvurdering har Fiskeridirektoratet kommet frem til at det omsøkte prosjektet ikke faller innenfor formålet med utviklingstillatelser, jf. laksetildelingsforskriften § 22 og at tildelingsvilkåret om at prosjektet må «*utvikle teknologi*», jf. § 23b ikke er oppfylt. Direktoratet finner det derfor ikke hensiktsmessig å drøfte hvorvidt de øvrige tildelingsvilkårene er oppfylt.

4. Vedtak

Fiskeridirektoratet har kommet til at det omsøkte prosjektet ikke oppfyller kravet om «å utvikle teknologi» i henhold til ordningen, jf. laksetildelingsforskriften § 23b, jf. § 22. Direktoratet avslår etter dette søknaden fra IMO Clean AS om fire utviklingstillatelser.

Vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Se vedlagt orientering.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

³ Se blant annet Nærings- og fiskeridepartementets avgjørelse i klagesak fra AkvaDesign AS, 20.03.2017 på s. 12.

Mottakerliste:

Imo Clean AS Otersvika 19 5357 FJELL

Kopi til:

Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Vedlegg

Klageskjema IMO